

การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง

นายวศิน ธีรเวชฎาณ

004532

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๐

DELIMITATION OF THE MARITIME BOUNDARIES
BETWEEN
THAILAND AND HER NEIGHBOURING COUNTRIES

Mr. Vasin Teeravechyan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

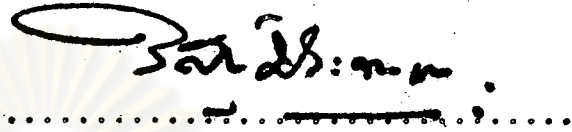
Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

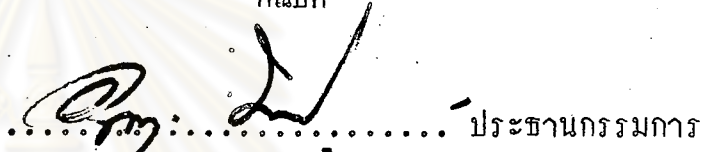
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

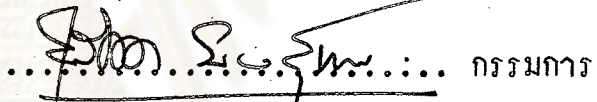
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน)

 กรรมการ

(นายสุจินตา ยงสุนทร)

 กรรมการ

(ดร. ประจิตต์ โรจนพฤษ)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : นายสุจินตา ยงสุนทร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง
โดย นายวศิน ชีรเวชญาณ
แผนกวิชา นิติศาสตร์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับ
ประเทศใกล้เคียง

ชื่อ นายวศิน ชีร์เวชญาณ แผนกวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๐

บทคัดย่อ

เรื่องอาณาเขตในทะเลระหว่างประเทศนั้น โค้คอย ๆ วิวัฒนาการ
จากการถือเสรีภาพในการเดินเรือในสมัยโบราณ มาเป็นความพยายามที่
จะยึดครองพื้นที่ทางทะเลไว้เป็นของตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
กล่าวคือ ในสมัยโบราณ ประเทศที่เจริญรุ่งเรืองในยุคหนึ่ง ส่วนใหญ่จะเป็น
พวกที่มีความสามารถในการเดินเรือ เพื่อวัตถุประสงค์ในการค้าขายและ
การแสวงหาเมืองขึ้น เช่น ประเทศสเปน โปรตุเกส อังกฤษ เนเธอร์แลนด์
 ฯลฯ ประกอบกับความต้องการอาหารและทรัพยากรธรรมชาติจากทะเล
ยังมีน้อย และยังขาดความรู้ในการแสวงหาประโยชน์จากทะเล ทำให้
ประเทศชายฝั่งต่าง ๆ ไม่มีความคิดในอันที่จะหวงกันพื้นที่ทางทะเลไว้เป็น
ของตนเอง หรือถึงมีก็เฉพาะอยู่ในขอบเขตที่ประชิดกับชายฝั่งของตน ไม่
ห่างไกลนัก แต่ในระยะต่อมา ความรู้ทางวิชาการของมนุษย์ได้เพิ่มพูนขึ้น
รวมทั้งความจำเป็นในการแสวงหาอาหาร และทรัพยากรธรรมชาติมีมาก
ขึ้นตามอัตราการเพิ่มของประชากรของโลก ทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมา
ให้ความสำคัญแก่อนาณาเขตทางทะเลมากยิ่งขึ้น แนวโน้มของกฎหมายทะเล
จึงเป็นไปในลักษณะที่จะจำกัดเสรีภาพในการเดินเรือมากยิ่งขึ้น โดยการ
ขยายอาณาเขตทางทะเลออกไปในระยะไกลมากขึ้นของรัฐชายฝั่งทั้งหลาย
ทั้งนี้อาจเห็นได้จากแนวโน้มของผลการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วย

กฎหมายทะเลของสหประชาชาติ ๕ สมัย (ของการประชุมครั้งที่ ๓) ที่ผ่านมา

สำหรับประเทศไทย คนไทยบางส่วนได้อาศัยทะเลในการดำรงชีพ มาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งในบริเวณอ่าวไทย ทะเลจีนใต้และทะเลอันดามัน และได้พัฒนาการมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งกองเรือประมงของไทยมีความสามารถในการประมงจึกอยู่ในอันดับ ๗ ของโลก สำหรับในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ รัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญในการชุกเจาะแก๊สธรรมชาติ และน้ำมันในทะเลเป็นอย่างมาก ฉะนั้น จึงเป็นการจำเป็นและเหมาะสมที่ รัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายภายใน และออกประกาศในรูปต่าง ๆ เพื่อยืนยัน สิทธิของเราเองในทะเลบริเวณนั้น ตามที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ปฏิบัติกัน ในกรณีนี้ นอกจากรัฐบาลไทยจะออกประกาศกำหนดเส้นฐานตรงในทะเล บริเวณต่าง ๆ รวม ๓ แห่งแล้ว ยังได้ออกประกาศเกี่ยวกับความกว้างทะเลอาณาเขต กำหนดเขตสัมปทานในการชุกเจาะน้ำมัน และเขตไหล่ทวีปใน บริเวณอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ววย

นอกจากจะได้ประกาศยืนยันสิทธิเหนือบริเวณทะเลดังกล่าวแล้ว ประเทศไทยยังได้ดำเนินการเจรจาแบ่งเขตทะเลอาณาเขต และเขตไหล่ทวีปกับประเทศต่าง ๆ ในบริเวณทะเลอันดามัน ซึ่งมีประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย เป็นอาทิ แต่ในบริเวณนี้ก็ยังมึประเทศพม่าที่ยังมีปัญหาที่ยังตกลงกันไม่ได้ อยู่ สำหรับในบริเวณอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ นอกจากมาเลเซีย ซึ่งเคยเจรจาแบ่งเขตทางทะเลกับไทยไปบางส่วนแล้ว ก็มึพม่ากับเวียดนามยังอยู่ในระหว่างรอกู้ทาที้ เนื่องจากบรรยากาศทางการ เมืองยังไม่อำนวยให้

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาความเป็นมา และการพัฒนาการของอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศ และค้นควารรวบรวมบทบัญญัติหรือคำประกาศเกี่ยวกับเรื่องกำหนดเขตทางทะเลของประเทศไทย รวมทั้งรวบรวม

ความตกลงแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง โดยทำการวิจารณ์ วิเคราะห์และเปรียบเทียบ โดยอาศัยมูลฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศ และคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ เป็นหลัก เพื่ออธิบายและหรือเสนอแนะหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งได้ใช้หรือควรจะใช้ในการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง

อย่างไรก็ตาม แม้วายผลการเจรจาแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียงจะเป็นที่น่าพอใจ และสำเร็จไปแล้วหลายส่วนก็ตาม แต่ก็ยังมีบริเวณทะเลอีกหลายแห่งที่ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านยังไม่อาจตกลงกันได้ และยังเป็นปัญหาค้างคายนอยู่ กล่าวคือ ปัญหาเรื่องเกาะสามเกาะระหว่างไทยกับพม่าในทะเลอันดามัน ปัญหาเส้นแบ่งเขตทะเลอาณาเขตระหว่างไทยกับกัมพูชา และปัญหาการแบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ระหว่างไทย-กัมพูชา-เวียดนาม-มาเลเซีย ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาที่จะต้องทำการเจรจาตกลงให้สำเร็จ ลุล่วงไปโดยเร็ว โดยเฉพาะปัญหาไหล่ทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ ซึ่งเป็นแหล่งที่อาจก่อให้เกิดการกระทบกระทั่ง หรือขัดแย้งกันได้ง่ายมาก เพราะเป็นแหล่งที่สันนิษฐานว่ามีทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นแก๊สและน้ำมันชอนอยู่มาก ประกอบกับลัทธิการปกครองที่แตกต่างกันของประเทศในบริเวณนี้ด้วย.

Thesis Title   Delimitation of the Maritime Boundaries between
                         Thailand and her Neighbouring Countries

Name   Mr.Vasin Teeravechyan   Department   Law

Academic Year   1977

ABSTRACT

From the development of the international maritime boundaries and the law of the sea, it appeared that during the first period of the history (prior to 357 A.D.) the international practice of numerous countries recognized the freedom of the sea and opposed appropriation of maritime spaces or the extension of sovereignty thereon. At the beginning of the Middle Ages (beginning from the thirteenth century) the practice of maritime space appropriation which used to be performed only by some sea trading nations had gradually been adopted by more coastal states, because of the need of more food and the shortage of natural resources resulting from the increase of world population and in this sense the seas had been considered the treasures of the said things. In the contemporary period (beginning from the nineteenth century) the width of the appropriated maritime space was extended more and more far beyond the coast and the distance claimed varied from state to state. In order to solve these problems,

several international organizations, including the League of Nations and the United Nations, convened international conferences concerning problems of the Law of the Sea. However, even after a series of meetings within the past twenty years, some difficult problems still remain unsolved.

For Thailand, a lot of Thai people had earned their living from the sea since the ancient time in the Gulf of Thailand and the Andaman Sea as well. To protect the interests of the nation in the sea, the Thai Government has issued many proclamations to confirm her rights.

Besides that, Thailand has delimited the maritime boundaries with her neighbouring countries both in the Gulf of Thailand and the Andaman Sea. In Andaman Sea, the continental shelf boundary among Thailand, Indonesia and Malaysia has been successfully established but there are still some problems between Thailand and Burma concerning the ownership of the three small islands situated at the west coast of the former. In the Gulf of Thailand the initial negotiations for delimiting maritime boundaries between Thailand and Malaysia have been held and further steps to complete the whole task can be expected in the near future.

The Author has collected all the Agreements regarding the delimitation of maritime boundaries between Thailand and her neighbouring countries and makes a critical analysis thereof on the basis of International Law and judgments of the International Court of Justice.

กติการวมประกาศ

เหตุที่ผู้เขียนเลือกเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ก็เนื่องจากขณะที่
ศึกษาชั้นปริญญาโทที่บัณฑิตยสถานนั้น ผู้เขียนกำลังปฏิบัติงานอยู่ในกรมสนธิสัญญา
และกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับงานทางด้านกฎหมายทะเล
ซึ่งเป็นแขนงหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง ประกอบกับ
ท่านรองประธานสภาปฏิรูป รองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้นักศึกษาที่ทำงานแล้ว ได้นำ
ประสบการณ์ในเรื่องที่ตนถนัดเกี่ยวกับกฎหมายเฉพาะแขนงมาเขียนเป็น
วิทยานิพนธ์ โดยไม่จำเพาะเจาะจงที่จะต้องเขียนตามกฎหมายภายในเท่านั้น
อันจะเป็นการเผยแพร่ขอบเขตของความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนั้น
ท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษฯ ยังได้ให้คำแนะนำที่มีค่าหลายประการ
รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมาด้วย ผู้เขียนจึงขอกราบขอบ
พระคุณไว้ ณ ที่นี้

โดยที่ขณะที่ผู้เขียนศึกษาอยู่ในบัณฑิตวิทยาลัยนั้น ทางบัณฑิตวิทยาลัย
ยังไม่ได้เปิดการสอนเฉพาะเกี่ยวกับกฎหมายทะเล ความรู้ในค่านนี้ของ
ผู้เขียนจึงได้มาจากการปฏิบัติงาน และจากฉบับบัญชา และผู้เชี่ยวชาญ
ที่ทรงความรู้เฉพาะด้าน บุคคลที่ผู้เขียนถือว่าเป็นผู้ประสาทความรู้ทาง
กฎหมายทะเลใหญ่เขียนคือ ท่านหัวหน้ากอง สุจินดา ยงสุนทร แห่งกอง
สนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศในปัจจุบัน
และอีก ๓ ท่านที่ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือเสมอมาเสมือนเป็นอาจารย์
ของผู้เขียน ก็ได้แก่ท่านหัวหน้ากอง ดร. ประจิตต์ โรจนพฤกษ์ แห่งกอง
กฎหมาย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ นาวาโท
ถนอม เจริญลาภ ร.น. หัวหน้าแผนกกระต๊อบนำ กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ

และคร.สุชาติ ประจิมทิศ เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเฮก
ผู้เขียนจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เช่นกัน

นอกจากนั้น ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณอาจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ
ที่กรุณาช่วยเหลือผู้เขียนในคานตาง ๆ ตั้งแต่เริ่มเขียนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้
จนกระทั่งแล้วเสร็จ

อย่างไรก็ตาม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จเป็นรูปเป็นร่างได้
ถ้าปราศจากความช่วยเหลือของคุณประทุม เชี่ยวโชติค แห่งบัณฑิตวิทยาลัย
และคุณคาววิมล ธีรเวชฎาณ ภรรยาของผู้เขียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทนำ	๑
บทที่ ๑ การวิวัฒนาการ เกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลโดยทั่วไป ...	๔
สมัยโบราณ	๔
สมัยกลาง	๑๑
สมัยใหม่	๑๔
ทฤษฎีของบิงเคอชอค	๒๐
สมัยปัจจุบัน	๒๒
การประชุมเพื่อประมวลกฎหมายระหว่างประเทศ ที่กรุงเฮก	๒๖
การประกาศเขตไหล่ทวีปของสหรัฐอเมริกาและการ ประกาศขยายอาณาเขตทางทะเล ๒๐๐ ไมล์ ทะเล ของประเทศในลาตินอเมริกา	๒๔
การประกาศใช้ทฤษฎีหมู่เกาะ	๓๒
สหประชาชาติกับการประชุมกฎหมายทะเล	๓๓
การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๑ ของ สหประชาชาติ	๓๕
การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๒ ของ สหประชาชาติ	๓๗
การประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ ๓ ของ สหประชาชาติ	๔๑

บทที่ ๒

แนวโน้มนการขยายเขตทางทะเล ๕๕

การวิวัฒนาการเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย ๖๐

การประกาศกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขตและเขต
 ประมง ๖๐

    การกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขต ๖ ไมล์ทะเล. ๖๑

    การกำหนดความกว้างทะเลอาณาเขต ๑๒ ไมล์ทะเล ๖๒

การกำหนดเส้นฐานตรง ๖๔

    การประกาศอ่าวไทยเป็นอ่าวประวัติศาสตร์ ๖๕

    การประกาศเส้นฐานตรงและน่านน้ำภายใน ๗๑

การประกาศเขตสำรวจปิโตรเลียมและไหลทวีป ๗๔

    การประกาศเขตสำรวจปิโตรเลียม ๗๔

    การประกาศเขตไหลทวีป ๗๕

การแบ่งอาณาเขตทางทะเลกับประเทศใกล้เคียง ๗๖

    คณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหลทวีป..... ๘๐

    การเจรจาแบ่งอาณาเขตทางทะเลกับประเทศ
     ใกล้เคียง ๘๒

    จตุรรมไทย อินโดนีเซียและมาเลเซีย ๘๒

    เขตไหลทวีปไทย-อินโดนีเซีย ๘๓

    เขตทะเลอาณาเขตและเขตไหลทวีปไทย-มาเลเซีย. ๘๔

    จตุรรมของไหลทวีประหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย-
     เวียดนาม ๘๕

    อาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา . ๘๖

บทที่ ๓ การแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศ
 ใกล้เคียง ๘๗

การแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศ ใกล้เคียงในทะเลอันดามันและช่องแคบมะละกา	
คอนเหนือ	๘๗
การกำหนดจุดรวมในการแบ่งเขตไหล่ทวีป ระหว่างไทย อินโดนีเซียและมาเลเซีย.....	๘๘
มาเลเซียขอแก้ไขจุดรวม.....	๘๐
การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทย กับอินโดนีเซีย	๘๒
การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทย กับมาเลเซีย	๑๐๑
การแบ่งเขตทะเลอาณาเขตระหว่างไทย กับมาเลเซีย	๑๐๒
การแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซีย.....	๑๐๔
อาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับ สหภาพพม่า	๑๐๕
การระบุเพิ่มเติมเขตแดนทางทะเลลงในแผนที่๑๐๗ ปัญหากรรมสิทธิ์เหนือเกาะหลาม เกาะคัน และเกาะซันก	๑๐๘
การประกาศฝ่ายเดียวของพม่าเกี่ยวกับ อาณาเขตทางทะเล	๑๑๑
การประกาศความกว้างของทะเล อาณาเขต	๑๑๑
การประกาศเส้นฐานตรง	๑๑๑
การประกาศเขตเศรษฐกิจ	๑๑๔
การแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศ ใกล้เคียงในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้.....	๑๑๕

การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างอ่าวไทย

กับมาเลเซีย	๑๑๗
ปัญหาทะเลอาณาเขตคานปากแม่น้ำสุโขทัย	๑๑๗
การเปลี่ยนแปลงที่ปากแม่น้ำสุโขทัย	๑๑๘
ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเขตแดนบริเวณ ปากแม่น้ำสุโขทัย	๑๑๘
ปัญหาในอนาคต	๑๒๓
เขตไหล่ทวีประหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย	๑๒๓
จุดรวมของไหล่ทวีประหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย และเวียดนาม	๑๒๔
การแบ่งอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับ ประชาธิปไตยกัมพูชา	๑๒๕
การดำเนินงานในส่วนของกัมพูชา	๑๒๖
การลากเส้นฐานตรงของกัมพูชา	๑๒๖
การประกาศเขตไหล่ทวีปของกัมพูชา	๑๒๘
หนังสือสัญญาไทย-ฝรั่งเศส ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ (ค.ศ. ๑๙๐๓)	๑๒๘
เหตุผลของฝ่ายกัมพูชา	๑๓๑
ความเห็นของฝ่ายไทย	๑๓๒
ความเห็นของนายPrescott	๑๓๓
เส้นมัธยะของไทย	๑๓๔
สถานะสุดท้ายและข้อสรุป	๑๓๕
การประกาศเขตประมงของกัมพูชา	๑๓๕
อาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับ เวียดนามใต้	๑๓๖

การประกาศความกว้างทะเลอาณาเขต ของเวียดนามใต้	๑๓๖
การประกาศเขตไหล่ทวีปของเวียดนามใต้...	๑๓๗
การประกาศขยายเขตประมงของ เวียดนามใต้	๑๓๗
ปัญหาในอนาคต	๑๔๐
บทสรุป	๑๔๐/๑
บรรณานุกรม	๑๔๐/๔
เอกสารประกอบ	๑๕๑
ประวัติการศึกษา	๒๒๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาของปัญหา

โดยที่ปัญหาเกี่ยวกับอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศได้เป็นที่สนใจเป็นอย่างมากของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีการจัดการประชุมของสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลขึ้นเป็นครั้งที่สาม เพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่จะใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องอาณาเขตทางทะเล และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของไหล่แนชิต และทับกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน เพราะเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอันมหาศาล รวมทั้งผลประโยชน์ในด้านอื่นของประเทศชายฝั่งทั้งหลาย ซึ่งต่างก็ต้องการครอบครองอาณาเขตทางทะเลไว้เป็นของตนให้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ การพิพาทกันเกี่ยวกับเรื่องอาณาเขตทางทะเลระหว่างประเทศต่าง ๆ จึงมีขึ้นบ่อยครั้ง ซึ่งบางกรณีถึงกับตัดสินด้วยกำลังอาวุธ เช่นกรณีการแย่งชิงเขตประมงระหว่างอังกฤษกับไอซ์แลนด์ เป็นต้น ฉะนั้น ในฐานะที่ประเทศไทยก็เป็นประเทศชายฝั่งประเทศหนึ่ง ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวของในเรื่องอาณาเขตทางทะเลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องการประชุม และเรื่องการขุดเจาะน้ำมันและแก๊สในทะเล และในบริเวณทะเลซึ่งประเทศไทยมีส่วนอยู่นั้น ก็มีประเทศใกล้เคียงอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ด้วย ซึ่งต่างก็เล็งเห็นความสำคัญของผลประโยชน์ในค่านนี้เช่นเดียวกัน การทำความตกลงแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียงเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ และระงับหรือป้องกันกรณีพิพาทที่อาจเกิดขึ้น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจศึกษาและวิเคราะห์ให้ถ่องแท้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อรวบรวมบรรดาความตกลงระหว่างประเทศ และบทบัญญัติกฎหมายภายใน ซึ่งมีผลหรือใช้ในการแบ่งเขตทางทะเลของประเทศไทย

กับประเทศอื่น ๆ

๒. วิเคราะห์หลักเกณฑ์และทฤษฎีต่าง ๆ ในกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งใช้ในการแบ่งเขตทางทะเลโดยทั่วไป และที่ใช้ในการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง

๓. เปรียบเทียบและวิจารณ์การกำหนดและแบ่งเขตทางทะเลของประเทศไทยกับตัวอย่างการกำหนดและแบ่งเขตทางทะเลของประเทศอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในลักษณะใกล้เคียงกัน

๔. พิจารณาแนวโน้มและปัญหาในการแบ่งเขตทางทะเลของประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียงในอนาคต พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการนี้

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบแน่ชัดถึงเขตทางทะเลของประเทศไทยในค่านต่าง ๆ ซึ่งได้แบ่งสรรกับประเทศใกล้เคียงไว้แล้ว รวมทั้งเขตที่ยังไม่ได้แบ่งสรรและเป็นปัญหาอยู่

๒. เป็นประโยชน์แก่การค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศ สาขากฎหมายทะเล ในเรื่องการแบ่งเขตทางทะเล ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของประเทศต่าง ๆ เพื่อที่จะแสวงหา หรือรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมหาศาลในท้องทะเล

ขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาประวัติความเป็นมาของการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศใกล้เคียง

๒. ค้นคว้ารวบรวมความตกลง ซึ่งประเทศไทยทำกับประเทศต่าง ๆ และอนุสัญญาระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งบทบัญญัติกฎหมายภายใน ในเรื่องการกำหนดและแบ่งเขตทางทะเลของประเทศไทย

๓. เปรียบเทียบและวิจารณ์การกำหนดและแบ่งเขตทางทะเล

๓
ของประเทศไทย กับกรณีของประเทศอื่น ๆ ที่เคยเกิดขึ้น รวมทั้งกรณีต่าง ๆ
จากคำพิพากษาของศาลโลก

๔. พิจารณาและเสนอแนะหลักเกณฑ์ของกฎหมายระหว่าง
ประเทศ ซึ่งใช้ในการแบ่งเขตทางทะเลที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยกับ
ประเทศใกล้เคียง

คำนิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้เป็นภาษาเทคนิค

คำว่า "อาณาเขตทางทะเล" นั้น เท่าที่ปรากฏในกฎหมายระหว่าง
ประเทศ และในทางการปฏิบัติระหว่างรัฐ มีดังต่อไปนี้

ก. เขตที่ยอมรับกันแต่ดั้งเดิม ได้แก่

๑. น่านน้ำภายใน

๒. ทะเลอาณาเขต

๓. ทะเลหลวง

ข. เขตที่ยอมรับในภายหลัง ได้แก่

๑. เขตต่อเนื่อง

๒. เขตไหล่ทวีป

๓. เขตประมง

๔. เขตคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง

๕. เขตที่กำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติ-
ศาสตร์ เช่น น่านน้ำประวัติศาสตร์ อ่าวประวัติศาสตร์
 เป็นต้น

ค. เขตที่เรียกร้องให้รับรองในกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่

๑. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ

๒. เขตประมงจำเพาะ

๓. เขตหมู่เกาะตามทฤษฎีหมู่เกาะ

๔. เขตทะเลสมบัติของรัฐชายฝั่ง

คำจำกัดความโดยคร่าว ๆ สำหรับเขตต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น
ทั้งที่ปรากฏในกฎหมายระหว่างประเทศ และในทางปฏิบัติของแต่ละรัฐมีดังนี้

๑. น่านน้ำภายใน (Internal Waters)

เป็นน่านน้ำที่อยู่ติดกับชายฝั่ง ซึ่งอยู่ภายในเส้นฐาน และเป็น
บริเวณที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยโดยเด็ดขาด

๒. ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea)

เป็นทะเลส่วนที่อยู่ระหว่างดินแดนทางบกของรัฐหรือน่านน้ำ
ภายในของรัฐกับทะเลหลวง ทะเลส่วนนี้ถือว่าอยู่ภายใต้อธิปไตยของรัฐ
ชายฝั่ง แต่เป็นอธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ เพราะรัฐชายฝั่งจะต้องยอมให้เรือ
ต่างชาติผ่านได้ ถ้าหากว่าการผ่านนั้นเป็นการผ่านโดยสุจริต (innocent
passage)

๓. ทะเลหลวง (High Seas)

คือทะเลส่วนที่อยู่นอกทะเลอาณาเขตออกไป ซึ่งตามหลัก
จารีตประเพณีระหว่างประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศถือกันว่า
ทะเลหลวงเป็นบริเวณที่นานาชาติอาจใช้ประโยชน์ร่วมกันได้โดยเสรี ทั้งนี้
โดยอาศัยเสรีภาพแห่งทะเลหลวง ซึ่งได้รับการยอมรับนับถือมาแต่โบราณกาล

๔. เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone)

เขตนี้เป็นเขตทะเลหลวงที่อยู่ประชิดกับทะเลอาณาเขตของ
รัฐชายฝั่ง เป็นเขตที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจในการวางกฎควบคุมหรือปราบ
ปรามการดำเนินกิจกรรมบางอย่างบางประเภทที่ขัดต่อผลประโยชน์ของรัฐ
ชายฝั่ง อาทิเช่น ในเรื่องการควบคุมตรวจตราการหลบเลี่ยงภาษีศุลกากร
และรัษฎากร การปราบปรามการค้ายาเสพติดให้โทษ เป็นต้น โดยทั่วไป
แล้ว เขตต่อเนื่องเป็นเขตที่รวมเอาเขตต่าง ๆ เช่น เขตศุลกากร เขต
ความมั่นคงปลอดภัย เขตสาธารณสุขเข้าไว้ด้วยกันตามกฎหมายระหว่าง
ประเทศปัจจุบัน เขตนี้มีความกว้างไม่เกิน ๑๒ ไมล์ทะเล นับจากเส้นฐาน
ที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ดังนั้น ถ้าหากรัฐหนึ่งประกาศทะเล

อาณาเขตไว้ ๒ ไมล์ทะเล ก็จะมีเขตต่อเนื่องได้อีก ๒ ไมล์ทะเล แต่ประเทศที่ประกาศทะเลอาณาเขตไว้ ๑๒ ไมล์ทะเล เขตนี้รวมเขตต่อเนื่องไว้แล้วในตัว

๕. เขตไหล่ทวีป (Continental Shelf)

เป็นอาณาบริเวณพื้นดินใต้อะไหล่ และดินใต้อ่าวที่อยู่ที่ประชิดชายฝั่งของรัฐ แต่อยู่นอกบริเวณทะเลอาณาเขต จนถึงความลึก ๒๐๐ เมตร หรือเกินขีดจำกัดนั้นไป จนถึงที่ซึ่งความลึกของน่านน้ำเหนือที่นั้นสามารถจะให้แสงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าวนั้นได้ และหมายถึงพื้นดินของทะเลและดินใต้อ่าวของบริเวณใต้อะไหล่ เช่นเดียวกันที่ประชิดกับชายฝั่งของเกาะคเวย เขตนี้ไม่รวมถึงพื้นน้ำและหวงอากาศที่อยู่นเหนือน้ำ ซึ่งขึ้นอยู่กับหลักเสรีภาพของทะเลหลวง ในเขตนี้รัฐชายฝั่งมีสิทธิเด็ดขาดที่จะสำรวจขุดค้น หรือแสวงหาทรัพยากรเหนือไหล่ทวีป ไปจนกระทั่งถึงบริเวณน้ำลึกตามที่กฎหมายกำหนดให้ หรือในบริเวณที่ลึกไปกว่านั้น หากความสามารถในทางเทคนิคในการที่จะแสวงหาทรัพยากรอำนวยให้

๖. เขตประมง (Fishing Zone)

เป็นเขตต่อเนื่องออกไปจากทะเลอาณาเขต ซึ่งสิทธิโดยเฉพาะในการประมงของรัฐชายฝั่งอาจขยายออกไปได้ ในเขตนี้รัฐชายฝั่งอาจจะสงวนการประมงไว้ให้แก่คนชาติของตน

๗. เขตคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง

(Protection and Conservation Zone)

เป็นเขตทะเลหลวงที่อยู่ประชิดกับทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งอาจจะวางกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการประมงขึ้นไว้เพื่ออนุรักษ์การประมง โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติระหว่างคนชาติของตนกับคนชาติของรัฐอื่น

๒. น่านน้ำประวัติศาสตร์และอ่าวประวัติศาสตร์ (Historic

Waters and Historic Bays)

น่านน้ำนี้ถือว่าเป็นเขตน่านน้ำภายใน การกำหนดเขตดังกล่าวนี้ ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความลึกของน้ำ หรือความกว้างของปากอ่าว แต่คำนึงถึงข้อเท็จจริงในทางประวัติศาสตร์ อันเนื่องจากการที่รัฐได้ครอบครองน่านน้ำหรืออ่าวนั้น ๆ มาเป็นเวลานาน

๔๗. เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone)

เขตเศรษฐกิจจำเพาะเป็นเขตใหม่ ซึ่งประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มรัฐแอฟริกากลาง เรียกร้องไทยอมรับในกฎหมายระหว่างประเทศ เขตเศรษฐกิจจำเพาะนี้หมายถึงบริเวณทะเลที่ติดกับทะเลอาณาเขต ซึ่งรัฐชายฝั่งมีอำนาจทางเศรษฐกิจโดยเด็ดขาดเหนือทรัพยากรที่มีอยู่ในบริเวณพื้นดินก้นทะเลและห้วงน้ำ เขตนี้มีระยะนับจากชายฝั่ง ๒๐๐ ไมล์ทะเล

๔๘. เขตประมงจำเพาะ (Exclusive Fishing Zone)

เป็นการกำหนดเขตการประมงขึ้น โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า คนชาติของรัฐชายฝั่งได้ทำการประมงในเขตนี้มาแต่ดั้งเดิม โดยถือว่าเป็นสิทธิที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย (acquired right) เขตนี้แตกต่างกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะในแง่ที่ว่า ไม่รวมเอาการแสวงหาทรัพยากรเหนือไหล่ทวีปเข้าไว้ด้วยกัน เป็นเขตที่รัฐชายฝั่งอาจสงวน การประมงไว้ให้แก่คนชาติของตนได้ เขตนี้จะมีระยะทางเท่าใดนั้น ยังไม่เป็นที่แน่นอน

๔๙. เขตน่านน้ำของรัฐหมู่เกาะ (Internal Waters and

Territorial Sea of Archipelagic States) ตามทฤษฎีหมู่เกาะ

ทฤษฎีหมู่เกาะเป็นทฤษฎีที่รัฐที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นหมู่เกาะ กำลังไขความพยายามเรียกร้องให้นานาชาติรับรองในกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐที่ริเริ่มทฤษฎีนี้ได้แก่ ฟิจิ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งต่อมาได้รับการสนับสนุนจากมอริเชียส และรัฐหมู่เกาะอื่น ๆ

ตามทฤษฎีนี้ รัฐที่เป็นหมู่เกาะสามารถลากเส้นฐานตรงเชื่อมจุดต่าง ๆ ที่อยู่นอกสุดของหมู่เกาะ ซึ่งมีผลทำให้นานำภายในเส้นฐานตรงกลายเป็นนานำภายในของรัฐนั้น และความกว้างของทะเลอาณาเขตก็จะเริ่มวัดจากเส้นฐานตรง

๑๒. เขตทะเลสมบัติของรัฐชายฝั่ง (Patrimonial Sea)

เขตนี้มีลักษณะคล้ายกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ แต่เป็นข้อเสนอของกลุมรัฐลาตินอเมริกาในแถบทะเลแคริบเบียน เขตนี้มีความกว้าง ๒๐๐ ไมล์เช่นกัน บางรัฐเห็นว่าเขตนี้เป็นทะเลอาณาเขต ซึ่งถือว่าเขตนี้รัฐชายฝั่งมีอำนาจเด็ดขาด แต่บางรัฐถือว่า แม้รัฐชายฝั่งจะไม่มีอำนาจเด็ดขาดเหนือเขตน้ แต่ก็มีอำนาจในเขตเศรษฐกิจตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างตน.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย